

**BUREAU CRIMINALITEITS
PREVENTIE** ■

ONDERZOEK ONDER
POLITIEFUNCTIONARISSEN
IN NOORD-BRABANT NOORD
VOOR HET PROJECT
INTERNE VOORLICHTING

A.G. van Dijk
28 februari 1986

INHOUDSOPGAVE

Pag.

1 Inleiding	1-3
2 Houding ten aanzien van preventie	4-7
3 Het uitvoeren van preventieve activiteiten en de knelpunten die zich daarbij voordoen	8-25
4 Leidinggevenden en preventie	26-28
5 De ambtenaar VM	29-32
6 Meer preventie?	34-35
7 Conclusies	36-39

33-34
35-38

Pham
breeden

1. INLEIDING

Doelstellingen van het onderzoek

in 1985 is in de regio Noord-brabant noord ^{een} ~~het~~ plan voor een project Interne voorlichting opgesteld. Dit project is er onder meer op gericht de integratie van preventieve activiteiten in de politietaak te bevorderen.

In dit plan is als tweede (voorbereidende) fase voorzien in een onderzoek onder politiefunctionarissen in de regio.

Dit onderzoek heeft als hoofddoelstelling:

Het geven van een inventarisatie van de situatie ten aanzien van het voorkomen van misdrijven in de GP-korpsen en het RP-district in de regio Noord-Brabant noord, opdat bepaald kan worden op welke ^ypreventieve activiteiten het best in de politietaak geïntegreerd kunnen worden.

Tevens kan deze inventarisatie worden beschouwd als voormeting, die later gebruikt kan worden bij de evaluatie ^{van de effecten} van het project Interne voorlichting. De resultaten van de voormeting kunnen dan worden vergeleken met de situatie die na uitvoering van het project is ontstaan.

De hoofddoelstelling laat zich in vier meer concrete onderzoeksvragen vertalen:

- Wat verstaan politiefunctionarissen onder preventie?
- Hoe zou volgens politiefunctionarissen ~~in de regio~~ preventie bedreven moeten worden en welke rol dient de ambtenaar VM daarbij te spelen?
- Welke preventieve activiteiten worden in de regio uitgevoerd, welke knelpunten doen zich daarbij voor en hoe zouden die knelpunten opgelost kunnen worden?
- Wat verwachten politiefunctionarissen van het Regionaal Bureau Voorkoming Misdrijven?

Opzet van het onderzoek

Om op deze vragen een antwoord te verkrijgen, is als onderzoeksmethode gekozen voor een (grotendeels schriftelijke) enquête onder politiefunctionarissen. Bij deze enquête zijn de volgende voorwaarden gesteld:

- de enquête moet zowel een beeld voor de totale regio als voor de afzonderlijke korpsen en het ^{RP}district geven,
- er moet onderscheid worden gemaakt in uitvoerende functionarissen en staf- en kaderfunctionarissen, alsmede ⁱⁿ verschillende functies, te weten surveillance-dienst, recherche, verkeersdienst en wijk- en jeugdpolitie.

Op basis van deze voorwaarden werd een steekproef met de volgende samenstelling geselecteerd:

PLAATS	AANTAL UITV. FUNCT	AANTAL STAF- en KADERFUNCT
Boxtel	4	4
Den Bosch	9	12
Oss	5	9
Uden	3	6
Veghel	4	5
Vught	4	4
Waalwijk	3	6
RP-district-		12
Bureau → Groep-, post-en		
rayon-		
commandanten		9
leden groepen	15	
Totaal	46	67

Omdat 9 functionarissen niet op het aangegeven tijdstip voor de enquête verschenen, zijn uiteindelijk 104 politiemensen geïnterviewd. De voorgaande voorwaarden zijn door deze kleine inkrimping nauwelijks geweld aan gedaan, alleen in Boxtel is het aantal geïnterviewden functionarissen wat aan de krappe kant geworden.

De enquête is schriftelijk afgenomen, in groepen van 5-10 functionarissen. ~~De ging als volgt in zijn werk.~~ De respondenten kregen een vragenlijst ~~voor zich~~ die zij zelf moesten invullen.

De vragenlijst was onderverdeeld in drie blokken en na elk blok was er ongeveer 10 minuten ingeruimd voor een groepsdiscussie aan de hand van (soms) enigszins provocerende stellingen. Het doel van deze discussies was tweeledig:

- Een (hopelijk) welkome afwisseling voor de respondenten,
- het verkrijgen van enige aanvullende informatie.

Deze stellingen luiden als volgt:

- 1 Preventie bestaat vooral uit voorlichting aan burgers, bedrijven en instellingen opdat zij hun bezittingen beter beveiligen.
- 2 Preventie is een zaak voor individuele burgers en andere organisaties. De politie moet zich daar eigenlijk niet mee bemoeien.
- 3 Het belangrijkste knelpunt voor preventie is gelegen in het feit dat de politie van oudsher is ingesteld op het opsporen van wetsovertreders. Een meer preventieve instelling van de politie vergt grote organisatorische veranderingen.
- 4 De meeste politiemensen zijn typische "doemensen". Omdat een politieman/vrouw bij preventie niet direct het resultaat van zijn/haar activiteiten ziet, is preventie niet aantrekkelijk.

- 5 Waar moet de ambtenaar VM zich op richten:
Er voor zorgen dat burgers en bedrijven hun bezittingen
beter beveiligen? of
Er voor zorgen dat zijn collega's meer aan preventie
gaan doen?
- x 6 Als u meer aan preventie zou moeten doen, aan welke taken
zou dan minder tijd besteed moeten worden?

2. HOUDING TEN AANZIEN VAN PREVENTIE

De houding ten aanzien van preventie leggen we in drie aspecten uiteen:

Wat verstaat men onder preventie (2.1).

Welke preventieve activiteiten zijn het belangrijkste (2.2).

Vindt men dat er (binnen het eigen korps/de eigen groep) voldoende aandacht aan VM wordt besteedt? (2.3).

2.1. Wat verstaat men onder preventie.

De vraag wat men onder preventie verstaat, is door ons gesplitst in 5 uitspraken, waarbij de respondenten konden aangeven of zij het daarmee eens of oneens waren, dan wel geen mening hadden.

De vijf uitspraken luiden:

1. Preventie is vooral een taak voor de ambtenaar VM.
2. Preventie is een taak voor alle politiefunctionarissen.
3. Preventie kan het best plaatsvinden door middel van het uitvoeren van speciale projecten.
4. Preventie komt vooral neer op het voorlichten van burgers.
5. Bij preventie is het zinvol dat de politie samenwerkt met andere organisaties.

Uit tabel 3 blijkt dat:

- de respondenten het over de uitspraken 1,2 en 5 in sterke mate met elkaar eens zijn: Preventie is een taak voor alle politiefunctionarissen (96% mee eens), waarbij de politie dient samen te werken met andere maatschappelijke organisaties (98% mee eens). Dit resultaat sluit uitstekend aan bij de groepsdiscussies rond stelling 2: " Preventie is een zaak voor individuele burgers en andere organisaties. De politie moet zich daar eigenlijk niet mee bemoeien". In iedere groep werd deze stelling sterk veroordeeld (logisch, want er zijn maar weinig activiteiten die een andere organisatie beter doet dan de politie....). Daarbij werd wel aangetekend dat die andere organisaties (en de burger) het vaak behoorlijk laten afweten als het om het voorkomen van misdrijven gaat (hier wordt later nog op teruggekomen).

Het feit dat 84% het oneens is met uitspraak 1 duidt er op dat VM niet als een specialisme van de ambtenaar VM gezien moet worden. Hier lijkt sprake te zijn van een samenhang met korpsgrootte: In kleinere korpsen is men het nog vaker oneens met de uitspraak dan in de grotere (m.n. Oss en Den Bosch).

- Over uitspraak 3 lopen de meningen sterk uiteen: 45% vindt dat preventie het best door middel van speciale projecten kan plaatsvinden; 48% is het daar niet mee eens. Overigens valt op dat staf en kader functionarissen hier iets anders over denken dan uitvoerend personeel: 41% van de staf en kaderleden staat achter de uitspraak, bij het uitvoerend personeel is dat 51%. Voorts is het opmerkelijk dat in Vught en bij de RP het percentage dat het niet met deze uitspraak eens is aanzienlijk hoger is dan het regiogemiddelde: respectievelijk 63 en 56%.
- Een vrij aanzienlijke meerderheid is het eens met de uitspraak (nr.4) dat preventie vooral neerkomt op voorlichting: 75%. Opvallende uitzondering vormen hier de staf en kaderleden van Vught: 3 van de 4 zijn het juist oneens met deze uitspraak.

2.2. Welke preventieve maatregelen vindt men het belangrijkste

De antwoorden op de vraag "welke preventieve activiteiten vindt u het belangrijkste" sluiten aan bij de conclusie dat 75% van de respondenten preventie vooral op voorlichting vinden neerkomen.

Uit tabel 4 blijkt namelijk allereerst dat 65% voorlichting aan burgers, bedrijven en instellingen als een belangrijke activiteit noemt. Daarbij moet echter wel worden aangetekend dat over de inhoud van die voorlichting wel verschillend wordt gedacht: de meesten denken bij voorlichting vooral aan adviezen en tips om bepaalde misdrijven te voorkomen; een klein aantal respondenten (m.n. uit GP Den Bosch) ziet voorlichting ook als middel om aangifte- en meldingsbereidheid bij de bevolking te stimuleren. In deze visie past volgens hen een sterk wijkgerichte werkwijze van de politie. Voorts kunnen uit tabel 4 de volgende conclusies worden getrokken:

- Gedeeld tweede en derde op de lijst van belangrijke activiteiten staan "inbraakpreventie" (vooral door uitvoerend functionarissen genoemd) en preventieve activiteiten in het kader van de surveillance. Beide soorten activiteiten worden 14 keer genoemd. Het is zeer opvallend dat "preventieve activiteiten tijdens de surveillance" vooral door RP-functionarissen en leden van het korps Veghel (nog niet zo lang geleden een RP-groep!) worden genoemd.
- De antwoorden "goed repressief traject" en "wegnemen criminogene factoren" (met de term criminogene factoren wordt onder meer bedoeld op een slecht jeugdwelzijnsbeleid) kunnen worden samengevoegd tot een categorie "maatregelen gericht op (potentiële) daders". In totaal worden dadergerichte maatregelen dus slechts 11 keer genoemd. Hierbij valt op dat het antwoord "goed repressief traject" uitsluitend door RP-functionarissen is gegeven.

- Er zijn eveneens 4 respondenten die "interne voorlichting" als belangrijkste activiteit noemen. Op zich is het wat vreemd dat interne voorlichting als preventieve activiteit wordt gezien, maar we zullen nog zien dat interne voorlichting over VM als een belangrijke behoefte wordt gezien.
- In de grote categorie "overig" zitten de activiteiten die 3 keer of minder zijn genoemd. Het is een bonte rij van activiteiten van algemene antwoorden als "bestuurlijke preventie" (vanzelfsprekend door een van de korpschefs genoemd) tot zeer specifieke antwoorden als "merken en gerichte behandeling/hulp van/aan slachtoffers van misdrijven".

Tot besluit van deze subparagraaf is het van belang om het belang van de activiteit "voorlichting" wat te relativiseren. In de groepsdiscussies werd als eerste stelling geponeerd: "Preventie bestaat vooral uit voorlichting van burgers, bedrijven en instellingen opdat zij hun bezittingen (fiets, auto, huis, geld, etc.) beter beveiligen". In de meeste groepen verliep de discussie als volgt: er klonk een goedkeurend gemompel, maar een enkeling zei: "daar ben ik het niet mee eens, die stelling is veel te beperkt; je kan bijvoorbeeld ook denken aan vandalismedprojecten van jongeren". Vervolgens kwamen de meeste aanvankelijke mompelaars ook enthousiast aandragen met voorbeelden van maatregelen die buiten de sfeer van "beveiligings-voorlichting" liggen.

Kortom: (beveiligings) voorlichting is vaak het eerste waar men aan denkt, maar als men wat dieper gaat nadenken komen er ook volstrekt andere mogelijkheden ter tafel.

2.3. Wordt binnen het eigen korps/de eigen groep voldoende tijd aan preventie besteed

Tabel 5 geeft de antwoorden op de vraag "Vindt u dat aan deze activiteiten, (bedoeld wordt: de belangrijkste preventieve activiteiten), voldoende aandacht wordt besteed?". Hieruit blijkt dat:

- 68% van de respondenten van mening is dat er onvoldoende tijd aan (de belangrijkste) preventieve activiteiten wordt besteed.
- Vooral in de (drie grootste!) korpsen Den Bosch, Oss en Uden is men van mening dat er te weinig aandacht aan (de belangrijkste) preventieve activiteiten wordt besteed (resp. 83, 84 en 89% van de respondenten).
- De korpsen Boxtel en Veghel vinden we aan de andere kant van de medaille: In deze korpsen zijn de meeste respondenten van mening dat er voldoende tijd aan (de belangrijkste) preventieve activiteiten wordt besteed.
- De RP en de korpsen Vught en Waalwijk zitten niet ver van het regionaal gemiddelde af. (Ook bij de zes groepen binnen het RP-district zijn geen opvallende afwijkingen te constateren).

- Ten slotte kan worden opgemerkt dat over het geheel genomen staf- en kaderleden in vergelijking tot uitvoerende functionarissen wat vaker zeggen dat er onvoldoende tijd aan (de belangrijkste) preventieve activiteiten wordt besteed: de percentages zijn respectievelijk 73% en 61%.

3. HET UITVOEREN VAN PREVENTIEVE ACTIVITEITEN EN DE KNELPUNTEN DIE ZICH DAARBIJ VOORDOEN.

Dit hoofdstuk is onderverdeeld in 4 paragrafen:

- In 3.1. komen de preventieve maatregelen binnen de "gewone surveillance" aan de orde.
- In 3.2. gaan we in op preventieve maatregelen binnen de recherche.
- In 3.3. worden de preventieve maatregelen op verkeersgebied behandeld.
- In 3.4. passeren de preventieve maatregelen die -voorzover dergelijke diensten binnen de korpsen aanwezig zijn- het best passen binnen wijkdienst en jeugdpolitie.

De opbouw van deze paragrafen is steeds gelijk: er wordt eerst nagegaan in hoeverre bepaalde in de enquête genoemde preventieve activiteiten door de respondenten worden uitgevoerd. Vervolgens komen de knelpunten bij die activiteiten aan bod en de mogelijke oplossingen die de respondenten daar voor aandragen.*

Elke paragraaf besluit met een overzicht van andere preventieve activiteiten die binnen een bepaald onderdeel nog uitgevoerd (zouden kunnen) worden; en een overzicht van de preventieve activiteit die men binnen een bepaalde dienst het belangrijkste acht.

3.1. Preventieve maatregelen binnen de surveillance

Aan functionarissen van de surveillancedienst zijn drie preventieve activiteiten voorgelegd:

- Het signaleren van misdaadbevorderende situaties (uitgelegd met een paar voorbeelden)
- Het geven van preventieve adviezen.
- (Meer) contact met burgers.

In totaal beantwoordden 78 respondenten (=77%) de surveillance-vragen: (41 staf- en kaderfunctionarissen en 37 uitvoerende functionarissen).

De resultaten worden per activiteit besproken.

*Overigens kan hier al worden opgemerkt dat veel respondenten beter waren in het signaleren van problemen dan in het bedenken van oplossingen. Dat heeft vooral met de opbouw van de enquête te maken: problemen waren "voorgeformuleerd" en hoefde men slechts aan te kruisen; oplossingen moesten zelf schriftelijk worden geformuleerd.

Het signaleren van misdaadbevorderende situaties.

Uit tabel 5 blijkt dat:

- Bijna alle respondenten het signaleren van misdaadbevorderende situaties preventief vinden en de overgrote meerderheid de activiteit ook uitvoert c.q. laat uitvoeren.
- In totaal 6 (van de 78) respondenten geven te kennen deze activiteit niet uit te (laten) voeren. Als redenen worden opgegeven: taak voor andere instellingen of burgers zelf, geen nut en geen prioriteit.

Tabel 6 geeft een overzicht van de gesignaleerde knelpunten.

- 13 respondenten noemen geen enkel knelpunt. Uitvoerende functionarissen zijn hierbij duidelijk oververtegenwoordigd. Opvallend is ook dat relatief veel RP-functionarissen van de landgroepen geen knelpunten signaleren.
- Als belangrijkste knelpunten komen naar voren:
 1. Gebrek aan informatie en hulpmiddelen (33 keer genoemd). Hierbij valt op dat vooral in Veghel een grote vraag aan informatie en hulpmiddelen bestaat. In Boxtel, Uden en Vught is die behoefte gering.
 2. Een gebrek aan waardering bij de collega's * (25) Het zijn met name staf- en kaderfunctionarissen die dit punt naar voren brengen. Zij veronderstellen dus dat het uitvoerend personeel weinig waardering voor deze activiteit heeft. Uit de antwoorden van het uitvoerend personeel blijkt echter geen grote afkeer van deze activiteit. Zo wordt de mogelijkheid "het is saai werk" maar 5 keer genoemd.
 3. De activiteit weegt niet mee bij de beoordeling. (22)
 4. Gebrek aan tijd. (12)
Dit is het knelpunt dat vooral spontaan door uitvoerenden werd genoemd. Overigens bleek uit de groeps-discussies dat dit antwoord twee dimensies heeft. In de eerste plaats hebben surveillanten het soms te druk met andere activiteiten.
In de tweede plaats duurt het vaak te lang voordat een misdaadbevorderende situatie verholpen wordt. Met name de slecht verlichte parkeerplaats werd een paar keer genoemd: "je kan bellen wat je wil, maar de gemeente doet er toch niets aan".
 5. Het publiek staat er negatief tegenover. (8)
Ook dit knelpunt wordt in sterkere mate door uitvoerenden genoemd.

* Overigens zijn bij deze categorie ook antwoorden als "politie is repressief opgevoed" of "politie is hier niet gemotiveerd voor" opgenomen.

In tabel 8 wordt aangegeven aan welke informatie en hulpmiddelen behoefte bestaat.

- Opmerkelijk groot (13 van de 33) is het aantal respondenten dat zijn informatie-behoefte niet onder woorden brengt.
- De belangrijkste behoefte is informatie over technieken ("hoe doe je het en waar let je op"): in het verlengde daarvan liggen antwoorden als "training on the spot" en praktische voorbeelden (met video)". In totaal werd dat 12 keer genoemd.
- Drie respondenten vinden dat ze t.b.v. het signaleren van misdaadbevorderende situaties betere criminaliteitsgegevens ter beschikking moet hebben; eveneens drie respondenten geven interne voorlichting als oplossing aan.

Tabel 9 geeft een beeld van oplossingen voor overige knelpunten:

- knelpunten "weinig waardering van collega's" en "publiek staat er negatief tegenover" dienen vooral met (interne resp. externe) voorlichting te worden aangepakt.
- Om de geringe waardering collega's wat op te krikken verwacht men vooral heil van interne voorlichting (11) en "mentaliteitsverandering" (7), zonder dat laatste verder te concretiseren.
- Voor het probleem van het niet of nauwelijks meewegen van de activiteit bij de beoordeling worden zeer weinig oplossingen genoemd: Mentaliteitsverandering drie keer en het logische antwoord beoordelingsstelsel aanpassen slechts twee keer.
- Ook bij de minder vaak genoemde knelpunten voorspelbare antwoorden: geen tijd moet worden opgelost met meer personeel (3) en adviezen die niet worden opgevolgd moeten met voorlichting worden verholpen (4).

Het geven van preventie-adviezen.

Uit Tabel 10 kunnen ten aanzien van het geven van preventie-adviezen de volgende conclusies worden getrokken:

- Slechts 1 respondent vindt dit geen preventieve activiteit.
- In totaal 10 respondenten zeggen dat zij deze activiteit niet (laten) uitvoeren.

Hierbij is het zeer opvallend dat slechts 1 van deze 10 een uitvoerend functionaris is. De redenen waarom de 9 staf- en kaderfunctionarissen geen preventie-adviezen laten geven luiden onder andere als volgt: geen tijd (3 keer genoemd), past niet binnen deze dienst (2).

De reden voor de ene surveillant om geen preventie-adviezen te geven is dat hij niet over voldoende know-how beschikt.

Tabel 11 levert een inzicht op in de belangrijkste knelpunten bij het geven van preventie-adviezen:

- Het aantal respondenten dat geen knelpunten noemt, ligt hier iets hoger: 17. Opvallend zijn hier het relatief hoge aantal respondenten van de GP-Boxtel en in mindere mate het RP-district dat zegt geen knelpunten te onder- vinden.
- De verdeling van belangrijkheid van de verschillende knelpunten komt sterk overeen met de verdeling bij het signaleren van misdaadbevorderende situaties. Belangrijkste verschil is dat een negatieve houding van het publiek (niet opvolgen van adviezen) duidelijk hoger scoort, terwijl de tijd hier als minder knellend wordt ervaren. De ranglijst ziet er als volgt uit:
 1. Gebrek aan informatie en hulpmiddelen (33 keer genoemd). Ook hier liggen de behoeften in Boxtel en Uden weer lager en in Veghel hoog.
 2. Gebrek aan waardering van collega's. (20)
Net als bij het signaleren van misdaadbevorderende situaties wordt dit punt vooral door staf- en kader- functionarissen genoemd.
 3. Publiek volgt adviezen (vaak) niet op. (17)
 4. De activiteit weegt niet mee bij de beoordeling. (13)
 5. Gebrek aan tijd. (7).

Uit tabel 12 blijkt dat de meeste respondenten bij het geven van preventie-adviezen wel een duidelijk beeld kunnen geven van de informatie en hulpmiddelen die ontbreken. Maar 5 van de 35 informatiebehoefteigen kunnen geen verder antwoord produceren.

Het gaat met name om:

- Technische kennis voor het geven van eenvoudige preventie-adviezen. (16)
- Voorlichtingshulpmiddelen, met name folders en audio- visueel materiaal. (13) Een paar keer wordt daar aan toe- gevoegd: "toegesneden op de lokale situatie". Een van de respondenten merkt op dat het materiaal van de ambtenaar VM teveel op inbraakpreventie gericht is. Andere informatie + hulpmiddelen worden minder vaak genoemd, maar zijn zeker de moeite waard om vermeld te worden:
 - + Een cursus/training in het geven van adviezen(5)
 - + Sancties op het verontachtzamen van voorzorgs- maatregelen door burgers en instellingen.

In tabel 13 staan de oplossingen voor andere knelpunten die bij het geven van preventie-adviezen een rol spelen. Het beeld is exact hetzelfde als bij de oplossingen voor knelpunten bij het signaleren van misdaadbevorderende situaties. De problemen "weinig waardering van collega's" en "het niet opvolgen van adviezen" moeten door interne c.q. externe voorlichting worden aangepakt.

Tenslotte moet worden opgemerkt dat uit de antwoorden van een aantal respondenten (met name Boxtel en de RP) blijkt dat zij zelf de eenvoudige preventie-adviezen afhandelen en voor ingewikkelder zaken doorverwijzen naar de ambtenaar VM.

Meer contacten met het publiek.

Uit tabel 14 blijkt dat slechts 1 respondent meer contacten met het publiek niet preventief vindt: het gaat volgens hem ten koste van de repressie.

De knelpunten worden weergegeven in tabel 15.

- Het aantal respondenten dat geen knelpunten ziet is hier in vergelijking tot het signaleren van misdaadbevorderende situaties en het geven van preventie-adviezen het kleinst. (8)
- Super knelpunt is hier de "de geringe animo voor surveillance te voet of per fiets". (50 keer genoemd)
Op eerbiedige afstand volgen de volgende knelpunten:
 2. De organisatiestructuur van het korps is er niet voor geschikt. (22)
 3. Te weinig mensen c.q. gebrek aan tijd (14 keer spontaan genoemd).
 4. De politie (lees uitvoerende functionarissen) vinden contacten met het publiek bedreigend. Dit wordt door 9 respondenten spontaan genoemd, 8 van hen zijn staf of kader functionarissen.
 5. Er is weinig waardering voor van de zijde van collega's (7). Wederom wordt dit vooral door staf- en kaderfunctionarissen genoemd.

In tabel 16 zijn de oplossingen voor de knelpunten gegeven.

- Als belangrijkste oplossingen voor het geringe animo voor surveilleren te voet of per fiets komen naar voren:

1. Mentaliteitsverandering bij politie. Hoe dit te bereiken valt laten de respondenten in het midden; uit de groepsdiscussies kwam naar voren dat de primaire opleiding voor politiemensen hier een belangrijke rol zou moeten spelen en sinds-kort (na de "herziening") ook daadwerkelijk speelt.

2. Het "gewoon" inplannen van voet- en fietssurveillance in de dienstroosters.
 3. Interne voorlichting over de mogelijkheden (positieve aspecten) van voet en fietssurveillance.
- Ook voor de problemen "weinig waardering van collega's" en "contacten met het publiek zijn bedreigend" worden als oplossing mentaliteitsverandering en interne voorlichting aangedragen.
Een concreter idee is om jonge collega's door oudere collega's te trainen met het publiek om te gaan.
 - Voor het probleem "organisatiestructuur is ongeschikt" wordt vanzelfsprekend als oplossing "verandering organisatiestructuur" aangedragen. Vooral bij respondenten uit Den Bosch, waar men bezig is met reorganisatie in wijkteams, is dit antwoord in trek.

Andere preventieve activiteiten door de surveillance-dienst.

Uit tabel 17 komt het volgende beeld naar voren:

- 26 respondenten (33%) noemen geen overige preventieve activiteiten.
- Als belangrijkste overige preventieve activiteiten komen naar voren:
 1. Voorlichting aan groepen, bijvoorbeeld jongeren (15 keer genoemd).
 2. Surveillance-achtige activiteiten, onder andere projectsurveillance, toezicht houden. (9)
 3. "Alles" (7). Dat lijkt mij wel wat veel!
- Als overige activiteiten worden onder meer genoemd: Goede behandeling slachtoffers, helingbestrijding, verkeerscontroles, duidelijk verbaliserings-beleid en het signaleren van infra-structurele misdaadbevorderende factoren (!).

Ook bij deze activiteiten is gevraagd of zich bepaalde knelpunten voordeden. Uit tabel 18 blijkt dat er drie belangrijke belemmeringen zijn:

- Gebrek aan tijd, hetgeen bij vrijwel alle overige activiteiten wordt genoemd.
- Gebrek aan vaardigheden, met name spreken in het openbaar. Dit speelt natuurlijk bij voorlichting een rol.
- De mentaliteit van de politie. Dit wordt bij ongeveer de helft van de activiteiten genoemd, zij het telkens maar één keer.

De belangrijkste preventieve activiteit.

Uit tabel 19 blijkt het volgende:

- Meer contacten leggen met het publiek wordt duidelijk als de belangrijkste activiteit gezien (28 X genoemd): in veel gevallen omdat in de visie van de respondenten een goed contact eerst gelegd moet zijn, alvorens overige preventieve activiteiten ondernomen kunnen worden.
- Opvallend is dat bij de uitvoerende functionarissen preventieve adviezen ook hoog scores (9); terwijl maar zeer weinig staf- en kaderfunctionarissen deze activiteit als het belangrijkste zien.
- Wanneer we tenslotte naar de scores van de afzonderlijke korpsen en het district kijken, springen nog twee zaken in het oog:
 - + De unanimiteit in het korps Uden (daar kan de gemiddelde jury bij kunstrijden of turnen een puntje aan zuigen).
 - + De hoge waardering die het signaleren van misdaad-bevorderende situaties krijgt bij uitvoerende functionarissen van de RP.

3.2. Recherche en preventie.

Aan functionarissen die (mede) recherche-werkzaamheden uitvoeren, zijn de volgende drie activiteiten voorgelegd:

- helingbestrijding
- het geven van preventie adviezen
- het verzamelen van gegevens, die inzicht geven in de achtergronden van criminaliteit.

In totaal hebben 47 functionarissen (45%) de recherche-vragen ingevuld: 31 staf- en kaderfunctionarissen en 16 uitvoerende functionarissen.

Helingbestrijding.

Uit tabel 20 kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Verreweg de meeste respondenten vinden helingbestrijding preventief. Zij die dat niet vinden, wijzen erop dat er vaak pas een helingsonderzoek op gang komt naar aanleiding van reeds gepleegde strafbare feiten.
- 25 van de 47 functionarissen (53%) zegt wat aan helingbestrijding te (laten) doen.

Een opvallende tegenstrijdigheid doet zich voor in Oss. Een paar respondenten zeiden expliciet dat helingbestrijding (nog) niet werd uitgevoerd; terwijl er ook respondenten zijn die zeggen dat zij deze activiteit (laten) uitvoeren. De twee belangrijkste redenen om niets aan helingbestrijding te doen zijn:

 - + Men is er niet mee belast (7 keer genoemd)
 - + Er is geen tijd voor c.q. het heeft een te lage prioriteit (7).

Andere redenen zijn: het is geen preventie, er zijn geen helers, de know-how ontbreekt, het is hier (Veghel) in voorbereiding.

In tabel 21 zijn de belangrijkste knelpunten weergegeven:

- Slechts 2 respondenten (uitvoerende functionarissen) noemen geen enkel knelpunt.
- De vijf belangrijkste knelpunten zijn:
 1. Onvoldoende mogelijkheden om te constateren dat goederen van diefstal afkomstig zijn (31). In alle korpsen wordt dat probleem signaleerd; vooral door staf- en kaderfunctionarissen.
 2. Gebrek aan tijd (18 keer spontaan genoemd).
 3. De informatie en hulpmiddelen ontbreken (17X). Ook hier zijn staf- en kaderfunctionarissen weer sterker vertegenwoordigd. Gebrek aan informatie en hulpmiddelen wordt het duidelijkst gevoeld in Den Bosch, Oss, Veghel en op het districts-bureau van de RP.
 4. Er zijn geen goede helingverordeningen in de APV opgenomen (9). Hier wordt vrijwel uitsluitend door staf- en kaderfunctionarissen op gewezen. In Boxtel en Den Bosch lijkt men daar geen problemen mee te hebben.
 5. Weinig waardering van de zijde van collega's (8); Wederom bijna uitsluitend door staf- en kaderfunctionarissen genoemd.
- Bij de overige spontaan genoemde problemen springen de volgende drie het meest in het oog: geen regionale afstemming (waardoor een soort rechtsongelijkheid ontstaat), een slap justitieel optreden tegen helers en een gebrek aan medewerking van de zijde van ondernemers.

Tabel 22 geeft een beeld van de soort informatie en hulpmiddelen die men mist.

- Betere registratie van onvreemde goederen (b.v. op regionaal niveau).
- Inzicht in helingscircuits. Hier lijkt mij trouwens sprake van een kip en het ei probleem; het inzicht in helingscircuits wordt voor een belangrijk deel mede verkregen door het uitvoeren van helingbestrijding.
- Hoe pak je helingbestrijding aan.

De mogelijke oplossingen voor de overige knelpunten bij helingbestrijding zijn in tabel 23 weergegeven:

- Voor het gebrek aan mogelijkheden om te kunnen constateren of goederen van diefstal afkomstig zijn, worden twee oplossingen vaak genoemd. In de eerste plaats het merken van goederen (8 keer genoemd) en in de tweede plaats het al eerder genoemde regionale systeem van gestolen goederen. (6)
- Bij de andere problemen spreken de aangegeven oplossing voor zich; bijvoorbeeld gebrek aan tijd dus meer mensen of prioriteiten verleggen en betere helingverordeningen in de APV als dat een probleem is.

Het geven van preventie-adviezen.

Uit tabel 24 blijkt dat het geven van preventie-adviezen een activiteit is die er duidelijk "bijhoort".

- Slechts 2 respondenten vinden deze activiteit niet preventief, met name omdat adviezen meestal pas worden gegeven als er ergens is ingebroken.
- 42 van de 47 (89%) van de respondenten zeggen deze activiteit uit te (laten) voeren.
De belangrijkste redenen om de activiteit niet uit te voeren zijn: "gebrek aan tijd" (3X) en "niet mee belast" (2X).

In tabel 25 wordt een overzicht van de belangrijkste knelpunten gegeven. De verdeling daarvan komt nagenoeg overeen met de verdeling van knelpunten bij preventie-adviezen binnen de surveillance-dienst.

- 12 respondenten (26%) noemen geen enkel knelpunt, met name in Veghel en bij de RP (op de groepen) signaleren relatief veel functionarissen geen knelpunten.
- De belangrijkste knelpunten zijn:
 1. Gebrek aan hulpmiddelen en informatie (18 X genoemd)
Dit knelpunt wordt het vaakst genoemd in Oss en door functionarissen van het RP-districtsbureau.
 2. De adviezen worden toch niet opgevolgd (9).
 3. Weinig waardering van de zijde van collega's. (8)
Dit punt wordt uitsluitend door staf- en kaderfunctionarissen genoemd.
 4. Gebrek aan tijd. (6)
 5. Deze activiteit heeft weinig invloed bij beoordeling. (5)

In tabel 26 staat aangegeven aan welke informatie en hulpmiddelen behoefte is:

- Verreweg de belangrijkste behoefte blijkt technische informatie voor het geven van (eenvoudige) adviezen te zijn. (15).

De oplossingen voor de overige knelpunten zijn weergegeven in tabel 27:

- Als interessante oplossing voor het niet opvolgen van adviezen wordt het verbinden van financiële consequenties aan het niet treffen van preventieve maatregelen genoemd. (3 X)
Voorts worden ook voorlichtingsavonden (voor burgers en bedrijven) over preventie als mogelijke oplossing naar voren gebracht. (2X)
- Voor "weinig waardering van de collega's" ziet men de oplossing vooral in interne voorlichting. (7X)

Het verzamelen van gegevens over achtergronden van criminaliteit.

Tabel 28 geeft het volgende beeld:

- 4 respondenten vinden dit geen preventieve activiteit. Belangrijkste reden is dat men vasthoudt aan de (taalkundig zeer juiste) interpretatie dat met het verzamelen van gegevens geen misdrijven worden voorkomen.
- 32 respondenten (67%) zeggen deze activiteit uit te (laten) voeren. Opvallend is dat deze activiteit op de groepen niet wordt uitgevoerd. Belangrijkste redenen om de activiteit niet uit te voeren zijn:
 - + Niet mee belast. (5X)
 - + Te lage prioriteit/geen tijd. (3X)
 - + Ook worden genoemd: "onvoldoende know-how" en "er wordt toch weinig mee gedaan".

Tabel 29 geeft een overzicht van de knelpunten:

- 10 respondenten (19%) waarvan 7 uitvoerende functionarissen noemen geen enkel knelpunt.
- Als belangrijkste knelpunten worden genoemd:
 1. De hulpmiddelen ontbreken (23)
 2. Het registratie-systeem van de HKD is ingesteld op het opsporen van misdadigers, niet op informatie die bruikbaar is voor preventieve activiteiten. (21)
 3. het is niet duidelijk wat voor cijfers voor het voorkomen van misdrijven van belang zijn. (14)
 4. Het is saai werk. (8)
 5. Er is geen waardering voor van de zijde van collega's. (5).

Het zijn (met uitzondering van het 4e knelpunt) vooral staf- en kaderfunctionarissen die deze knelpunten signaleren. De drie meestgenoemde knelpunten worden in alle korpsen en het district naar voren gebracht. Uitzondering is Uden, daar heeft men kennelijk niet het probleem dat men niet weet welke cijfers voor preventie van belang zijn.

- Opvallend tenslotte is het feit dat een respondent wijst op het gemis aan slachtoffers-gegevens.

Tabel 30 geeft een beeld van de oplossingen voor bovengenoemde knelpunten.

- Het ligt voor de hand dat men voor het oplossen van het gebrek aan hulpmiddelen de computer wel ziet zitten. (14) Voorlichting c.q. instructie aan personeel en meer personeel worden hier twee keer genoemd.
- Als logische oplossing voor het "repressieve registratiesysteem" wordt het verfijnen van het registratie-systeem het meest genoemd. Ook hier wordt voorlichting c.q. instructie aan het personeel als oplossing aangegeven (3x) Een opvallende suggestie is hier regionale samenwerking. (1X)

- Voor het probleem dat men niet weet welke cijfers van belang zijn, worden opvallend weinig oplossingen genoemd. De meest logische oplossing "voorlichting aan personeel" wordt slechts 2 keer genoemd, 1 respondent vindt dat er eerst onderzoek verricht moet worden. Regionale samenwerking wordt hier nogmaals genoemd.
- Ook voor de problemen "weinig waardering van collega's" en "het is saai werk" wordt voorlichting als oplossing gezien.
- Voor het ontbreken van slachtoffergegevens wordt als logische suggestie het houden van een slachtofferenquête gedaan.

Overige preventieve activiteiten binnen het researchewerk.

In tabel 31 is een overzicht gegeven van overige preventieve activiteiten die volgens de "researche-respondenten" uitgevoerd kunnen worden.

- 27 respondenten (57%) noemt geen enkele andere preventieve activiteit.
- De meest genoemde andere activiteit is ook hier voorlichting. (5)
- Andere opvallende mogelijkheden zijn:
Actief deelnemen in surveillance, het signaleren van misdaadbevorderende situaties (3) en bij verhoor van verdachten vragen naar gehanteerde M.O. (1).

Uit tabel 32 blijkt dat de belangrijkste belemmeringen bij de bovenstaande overige activiteiten gelegen zijn in tijdgebrek (geldt met name bij voorlichting) en de gangbare taakopvatting binnen de recherche.

Belangrijkste preventieve activiteiten.

Uit tabel 33 kunnen de volgende conclusies worden getrokken.

- Opvallend is dat het verzamelen van gegevens het vaakst als belangrijkste activiteit wordt genoemd. (12)*
- Het geven van preventie-adviezen (10) komt op een tweede plaats, vooral dankzij een relatief hoge score bij uitvoerende functionarissen.
- Op de derde plaats vinden we helingbestrijding. (6)
Opvallend is dat slechts 1 uitvoerende functionaris dit als belangrijkste activiteit noemt.
- In de categorie "overige" zijn drie activiteiten genoemd:
 - + Voorlichting (aan jongeren)
 - + Bij verhoren gegevens over M.O. achterhalen
 - + Rechercheren!

* Hierbij dient te worden aangetekend dat de korpschefs in sterke mate bijdragen tot de hoge score van het verzamelen van gegevens. Ook de functionarissen in Oss hebben dit vaak als belangrijkste activiteit aangemerkt.

3.3. Preventieve maatregelen op verkeergebied.

Aan functionarissen die mede werkzaam zijn op verkeersgebied zijn de volgende activiteiten voorgelegd:

- Voorlichting aan weggebruikers
- Verkeerscontroles.

In totaal zijn de "verkeersvragen" door 48 respondenten (46%) beantwoord. De uitvoerende functionarissen waren hier (licht) in de meerderheid (27 van 21).

Voorlichting aan weggebruikers.

Tabel 34 levert het volgende beeld op:

- Slechts 2 respondenten vinden het geven van voorlichting geen preventie-activiteit. De een geeft als reden op dat iedereen verantwoordelijk is voor zijn eigen verkeersgedrag; de ander haalt keihard uit naar de samensteller van de vragenlijst (en naar de 46 anderen die voorlichting wel preventief vinden): "Is in mijn ogen algemeen bekend, geen open deuren intrappen!"
- 40 van de 48 respondenten (83%) zeggen deze activiteit te (laten) uitvoeren.
De belangrijkste redenen om deze activiteit niet uit te (laten) voeren luiden als volgt:
 - + Het is geen taak voor de politie (3).
 - + Er is geen tijd voor c.q. het heeft een te lage prioriteit (3).

Tabel 35 geeft een overzicht van de knelpunten:

- 9 respondenten (19%) waarvan 7 uitvoerende functionarissen noemen geen enkel knelpunt.
- De meest genoemde knelpunten zijn:
 1. Voorlichting helpt niet tegen onverstandig alcoholgebruik (16). Alleen in Veghel wordt dit niet genoemd.
 2. Dit is vooral een taak voor andere organisaties (14).
 3. Gebrek aan informatie en/of hulpmiddelen (10).
 4. Gebrek aan tijd (5).
 5. Weinig waardering van de zijde van collega's (4); uitsluitend door staf- en kaderfunctionarissen genoemd.
- Opvallend is dat drie keer spontaan het volgende punt naar voren wordt gebracht: "Op dit gebied is al veel gedaan, maar het is onduidelijk wat voor resultaat dit oplevert".

Uit tabel 37 komen slechts weinig oplossingen naar voren: De belangrijkste conclusie is dat er meer/beter met organisaties als CAD, VVN en ANWB samengewerkt moet worden.

Verkeerscontroles.

Uit tabel 38 blijkt dat verkeerscontroles door bijna alle respondenten als preventief worden beschouwd en dat zij de activiteit ook (laten) uitvoeren.

- De ene respondent die de activiteit niet preventief vindt geeft daarvoor de volgende reden op:
Grootschalige controles zijn eerder bij het publiek bekend, beter zijn kleinschalige controles. Overigens is dit een argument dat we ook bij de oplossingen van knelpunten bij verkeerscontroles tegenkomen.
- De respondent die geen verkeerscontroles uitvoert geeft daar geen reden voor op.

In tabel 39 staan de knelpunten opgesomd:

- 18 respondenten (38%) noemen geen enkel knelpunt, vooral in Boxtel, Den Bosch en bij de RP zijn vrij veel functionarissen die geen problemen signaleren.
- De volgende knelpunten wordt het meest genoemd:
 1. Gebrek aan tijd c.q. gebrek aan personeel of de inconvenientenregeling (13). Dit is hier duidelijk het knelpunt dat het meeste gewicht in de schaal legt.
 2. Het publiek is (vooraf) op de hoogte (5).
Overigens is er een andere respondent die meent dat het juist preventief is dat het publiek van te voren op de hoogte is van controles: ze houden er dan rekening mee en zullen bijvoorbeeld niet snel met te veel alcohol op achter het stuur kruipen.
 3. Gebrek aan hulpmiddelen (4).
- Twee opvallende overige (spontaan genoemde) knelpunten luiden:
 - + Verkeerscontroles worden gevaarlijk (vanwege automobilisten die als het donker is doorscheuren).
 - + Controles leveren - vanwege de vele bonnen die worden geschreven - na afloop veel administratief werk op.

Uit tabel 40 blijkt dat gebrek aan hulpmiddelen op drie manieren vertaald kan worden:

- meer mensen
- betere apparaten
- regionale samenwerking.

Tabel 41 geeft een beeld van oplossingen van de overige knelpunten:

- Voor het tijd/personeelsgebrek wordt vanzelfsprekend meer personeel c.q. een andere inconvenientenregeling bepleit.
- Om te vermijden dat het publiek op de hoogte is, wordt de suggestie gedaan vooral met "kleine prikacties" te werken.

Overige preventieve activiteiten.

Tabel 42 geeft een beeld van overige preventieve activiteiten die op verkeersgebied uitgevoerd kunnen worden:

- 21 respondenten (44%) noemen geen enkele andere preventieve activiteit, met name in Waalwijk en in wat mindere mate in Boxtel, Veghel en Vught ziet men weinig andere mogelijkheden.
- De belangrijkste andere preventieve activiteiten liggen duidelijk in de sfeer van voorlichting en educatie: Voorlichting aan groepen (14 X genoemd), verkeerslessen (6) en persvoorlichting (2).
- Een tweede (meer bescheiden cluster) ligt op het terrein van het verminderen van verkeersonveilige situaties: signaleren verkeersonveilige situaties/controleren verkeersmeubilair (2) en de controle van openbare verlichting (3).
- Tenslotte wordt ook de toezichthoudende functie van surveillance een redelijk aantal keren (4) genoemd.

In tabel 43 wordt een overzicht gegeven van de knelpunten die bij de overige activiteiten een rol spelen.

- Belangrijkste knelpunt is ook hier weer tijd c.q. personeelsgebrek (in totaal 12 keer genoemd).
- Andere knelpunten worden slechts incidenteel genoemd. Het belangrijkste is wellicht dat "er maar weinig politie mensen geïnteresseerd zijn in verkeerswerk" (2).

Welke activiteit is het belangrijkste.

Uit tabel 44 kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- De verkeerscontroles worden het belangrijkste gevonden (12 keer genoemd), met name door uitvoerende functionarissen.
- Vervolgens worden "beiden activiteiten zijn even belangrijk" genoemd (9).
- Pas op de derde plaats komt de voorlichting aan weggebruikers (8). Opvallend is dat deze activiteit met name door staf- en kaderfunctionarissen het belangrijkste wordt gevonden. Tevens valt (wederom) de grote eensgezindheid in Uden op.
- In de categorie "overige" worden 2 keer "toezicht houden tijdens surveillance" en 1 keer "alcoholcontrole en controle op verlichting zijn even belangrijk" genoemd.

3.4. Preventieve activiteiten binnen wijkdienst en jeugdpolitie.

Ook hier kregen de respondenten twee activiteiten voorgelegd:

- Het oplossen van sociale problemen
- Voorlichting aan jongeren.

De vragen in dit blok zijn door 23 respondenten (22%) beantwoord; de verdeling uitvoerende functionarissen vs. staf- en kaderfunctionarissen is 12 vs 11. Door dit kleine aantal is het niet mogelijk om ten aanzien van deze activiteiten ook per korps/district uitspraken te doen. Helaas heeft zelfs geen enkele functionaris uit Boxtel dit blok vragen beantwoord.

Het oplossen van sociale problemen.

Uit tabel 45 komt het volgende beeld naar voren:

- Een grote meerderheid van de respondenten vindt dit een preventieve activiteit en voert deze activiteit uit c.q. laat deze activiteit uitvoeren.
- De belangrijkste reden om deze activiteit niet preventief te vinden alsmede om de activiteit niet uit te voeren is dat men het geen taak voor de politie, maar voor andere instanties vindt (3 keer genoemd).

Tabel 46 geeft een beeld van de gesignaleerde knelpunten:

- Slechts 1 respondent noemt geen enkel knelpunt.
- De belangrijkste knelpunten zijn:
 1. De samenwerking met andere organisaties laat te wensen over (13).
 2. De vaardigheden om deze activiteit uit te voeren ontbreken (9).
 3. Er is weinig waardering voor van de zijde van de collega's (5).Opvallend is dat dit knelpunt bij deze activiteit nu eens niet bijna alleen door staf- en kaderfunctionarissen wordt genoemd.
- Andere incidenteel genoemde problemen zijn onder meer: gebrek aan informatie en hulpmiddelen, de activiteit kost (te) veel tijd, het is vervelend werk en het heeft geen nut.

In tabel 47 worden de mogelijke oplossingen weergegeven:

- Voor de gebrekkige samenwerking met andere organisaties wordt als logische oplossing "het maken van afspraken met de organisaties" naar voren gebracht (8).
 - Voor het ontbreken van vaardigheden en informatie wordt de mogelijkheid van cursussen c.q. bijscholing genoemd (8).
- In dit kader wordt ook kennis van de sociale kaart als noodzakelijk naar voren gebracht (2).

Voorlichting aan jongeren.

Uit tabel 48 komt het volgende beeld naar voren:

- Slechts 1 respondent zegt deze activiteit niet preventief te vinden. Reden: voorlichting helpt niet tegen wangedrag van jongeren.
- Het aantal respondenten dat de activiteit niet uitvoert c.q. niet laat uitvoeren is aanzienlijk groter: 8.

De redenen daarvoor zijn:

- + Men is er niet mee belast c.q. met heeft er functioneel niets mee te maken (4).
- + De activiteit heeft een te lage prioriteit (2).
- + Voorts zegt 1 respondent er de kennis niet voor te hebben en ook de respondent die voorlichting geen nut vindt hebben hoort tot de niet-uitvoerders.

In tabel 49 wordt een overzicht van knelpunten gegeven:

- Een fors aantal respondenten (10 = 43%) signaleert geen knelpunten.
- De belangrijkste knelpunten zijn:
 1. Gebrek aan informatie en hulpmiddelen (5 keer genoemd) in het verlengde daarvan ligt "gebrek aan deskundigheid" (2).
 2. Weinig waardering van de zijde van collega's (4). Voor de tweede keer achter elkaar wordt dit knelpunt vooral door uitvoerende functionarissen genoemd.
- Andere incidenteel genoemde knelpunten zijn onder andere gebrek aan tijd, effect niet te meten en onvoldoende "deelname" van jongeren.

In tabel 50 staan de mogelijke oplossingen voor de knelpunten opgesomd. Alle oplossingen worden slechts incidenteel genoemd.

Het meest opvallend is de respondent die pleit voor een (beter) jeugdbeleid, pas dan kan de probleemjeugd worden bereikt.

Overige preventieve activiteiten.

Tabel 51 geeft een overzicht van andere preventieve activiteiten, die binnen wijkdienst en door jeugdpolitie uitgevoerd kunnen worden:

- 11 respondenten (48%) noemen geen enkele andere activiteit, met name in de korpsen Veghel, Vught en Uden worden niet of nauwelijks andere activiteiten genoemd.
- De meest genoemde andere activiteit is "contacten met scholen c.q. jongeren" (6). In dezelfde lijn (alleen iets algemener) ligt "contacten met publiek" (3).
- Incidenteel genoemd worden onder andere "nazorg" daders van kleine criminaliteit, contacten met gemeenten en slachtofferhulp.

Uit tabel 52 blijkt dat gebrek aan tijd ook hier een belemmering vormt voor deze overige activiteiten. Grappig is dat een respondent bij scholen bezoeken en contacten met gemeenten als knelpunt een te groot werkgebied noemt, terwijl een andere respondent een post-commandant bij slachtofferhulp en het maken van een sociale kaart juist een te klein werkgebied als knelpunt noemt. Het is ook nooit goed!

Opvallend is het feit dat de generale taakstelling een keer als belemmering voor contacten met scholen wordt gezien.

Welke activiteiten vindt men het belangrijkst.

Uit tabel 53 kunnen gezien het relatief grote aantal respondenten dat de vraag niet beantwoord heeft, nauwelijks zinnige conclusies worden getrokken.

Het lijkt erop dat beide activiteiten ongeveer even belangrijk worden gevonden.

In de categorie "overige" zijn de volgende antwoorden genoemd:

"bevorderen jeugdwelzijnsbeleid" en "bevolking wijzen op verantwoordelijkheden".

4. LEIDINGGEVENDEN EN PREVENTIE.

In dit hoofdstuk komt het blok vragen aan de orde dat uitsluitend voor leidinggevenden (brigadier en hoger) was bestemd.

Achtereenvolgens worden behandeld:

- Het bevorderen van preventie (4.1.)
- De doelen en taken van het RBVM (4.2.).

Het aantal respondenten dat dit blok heeft beantwoord, is 54. Dit is iets kleiner dan op basis van de functie-verdeling in de steekproef verwacht mag worden: met name een paar brigadiers hebben de vragen voor leidinggevenden overgeslagen.

4.1. Het bevorderen van preventie.

In tabel 54 zijn de antwoorden op de vraag "bevordert U zelf het voorkomen van misdrijven" weergegeven:

- 43 respondenten (80%) zeggen VM binnen hun korps/district /groep te bevorderen. We moeten echter wel in de gaten houden dat nergens het gevaar op een zogenaamd "sociaal wenselijk" antwoord zo groot is als juist bij deze vraag: Immers in een enquête in het kader van VM staat het natuurlijk heel goed om te zeggen dat je VM bevordert. Derhalve is de vraag "op welke manieren doet U dat" ook een aardige controle; we komen daar dadelijk op terug.
- 7 respondenten zeggen VM in het geheel niet te bevorderen en 4 respondenten doen dat incidenteel. Het is trouwens opvallend dat vooral functionarissen uit Oss te kennen geven dat zij VM niet of nauwelijks bevorderen. De redenen om VM niet of slechts incidenteel te bevorderen luiden als volgt:
 - + Geen tijd/kom er niet aan toe (4 keer genoemd, waaronder drie keer in Oss)
 - + Geen idee hoe VM bevorderd kan worden (2 keer genoemd: in Oss en Veghel)
 - + Daar is de Ambtenaar VM voor (1 keer Waalwijk)
 - + Past niet binnen de functie (2 keer districts bureau RP)
 - + Geen antwoord (2 keer: Vught en district RP).

De antwoorden op de vraag hoe men VM bevordert zijn weergegeven in tabel 55.

- Antwoordcategorie "intern stimuleren" (motiveren personeel voor VM) en "extern stimuleren" (wijzen op belang VM in externe contacten) is de categorie met de respondenten die waarschijnlijk het meest aan het bevorderen van VM doen.
12 respondenten (=26%) behoren tot deze categorie.
Met name RP-functionarissen zijn goed in deze categorie vertegenwoordigd.
- De antwoordcategorie "alleen intern stimuleren VM" is met 23 respondenten (50%) het best gevuld.
- "Alleen extern stimuleren" wordt slechts door 7 respondenten (15%) genoemd. Opvallend is dat functionarissen van de GP Den Bosch zeer sterk vertegenwoordigd zijn.
- De categorie "overige" bestaat uit de volgende antwoorden
 - + Het meewerken aan het project interne voorlichting,
 - + Het verzorgen van cijfers (beiden Den Bosch)
 - + Surveillance-planning (Waalwijk).

Ook hier is vanzelfsprekend gevraagd naar knelpunten.

Tabel 56 geeft aan dat het bevorderen van VM veel uitdagingen oplevert:

- Slechts 6 respondenten (13%) noemen geen enkel knelpunt.
Dat zijn alle respondenten die zeggen dat ze VM bevorderen.
- De belangrijkste knelpunten zijn:
 1. Er is buiten de politie weinig animo om iets aan het voorkomen van misdrijven te doen (28 keer genoemd=52%)
Dit punt wordt in alle korpsen en het district genoemd (is relatief gezien ongeveer gelijke mate).
 2. De organisatiestructuur is niet erg geschikt voor het voorkomen van misdrijven (18X), met name in Boxtel.
Den Bosch en Uden wordt dit als probleem ervaren.
 3. "Het is mij niet duidelijk op welke wijze VM bevordert zou kunnen worden" (9). Behoudens Boxtel, wordt dit punt overal een enkele keer genoemd.
 4. "De meeste politiemensen denken negatief over VM" (8).
Een antwoord dat door functionarissen van Oss, Veghel, Waalwijk en van het RP-districtsbureau wordt genoemd.
 5. "Gebrek aan tijd". (5)
- Als overige knelpunten worden onder andere genoemd:
 - + Resultaat onvoldoende meetbaar(4)
 - + Gebrek aan regelgeving; geen sancties tegen achterwege laten van preventieve maatregelen (2)
 - + Men is jaloers op VM (die hebben de beschikking over mooie apparaten en kunnen duur onderzoek laten uitvoeren (1X)
 - + Het is allemaal "dweilen met de kraan open".

Tabel 57 geeft inzicht in de mogelijke oplossingen voor de knelpunten.

- Voor het weinige animo bij overige instanties wordt de oplossing gezien in het leggen van contacten en het geven van voorlichting aan de instellingen (16 keer genoemd). Andere indicenteel genoemde oplossingen zijn onder andere preventie afdwingbaar maken, relatie politie-publiek verbeteren en een full-time ambtenaar VM.
- Voor de ongeschikte organisatiestructuur zijn de meeste genoemde oplossingen: Andere organisatiestructuur (3X Den Bosch), full-time VM (2X Uden, 1X Boxtel) en interne voorlichting c.q. cursussen (eveneens 3X genoemd). Meer tijd vrijmaken wordt 2 keer genoemd.
- Negatief denken over VM van politiefunctionarissen moet volgens de respondenten worden aangepakt met interne voorlichting. Tevens wordt als oplossing 1 keer "onderzoek" genoemd. Dit onderzoek moet dienen om erachter te komen hoe je VM meetbaar kan maken; als er dan vervolgens positieve resultaten zichtbaar worden zal de negatieve houding ten opzichte van VM verminderen.
- Ook het probleem dat niet duidelijk is wat aan VM gedaan kan worden, kan volgens de respondenten het best met interne voorlichting worden aangepakt.
- Voor gebrek aan tijd wordt het vaakst "het antwoord" meer tijd voor vrijmaken genoemd. Ook hier wordt een keer onderzoek naar het meten van effecten van VM bepleit; daarmee kan je wellicht duidelijk maken dat je met VM tijdswinst boekt.

4.2. Doelen en taken voor het RBVM

Allereerst is de vraag voorgelegd of men weet waar het R B V M zich mee bezig houdt. In tabel 58 zijn de resultaten weergegeven:

- 42 respondenten (78%) beantwoordden deze vraag met ja. Uit de vervolgvraag "Zo ja, te weten" bleek dat de meeste respondenten (33 van de 49) inderdaad goed op de hoogte te zijn met de activiteiten van het R B V M. Zij noemen activiteit als regionale coördinatie en ondersteuning lokale ambtenaar VM. 8 respondenten hebben echter een wat beperkt beeld van de activiteiten van het R B V M : zij zijn van mening dat het R B V M zich vooral met voorlichtende activiteiten gericht op het publiek bezighoudt. 1 respondent gaf hier geen antwoord.
- 12 respondenten zijn niet op de hoogte met de activiteiten van het R B V M . Den Bosch, Oss en Veghel wordt dat antwoord relatief vaak gegeven. Bovendien is het duidelijk dat staffunctionarissen over het algemeen beter op de hoogte zijn dan kaderfunctionarissen.

Vervolgens is gevraagd naar de belangrijkste doelen van het RBVM en hoe deze doelen verwezenlijkt kunnen worden. Met opzet was hier voor een vrij algemene formulering gekozen om de respondenten veel ruimte te laten om aan te geven wat zij van het RBVM verwachten.

Een nadeel daarvan was echter wel dat de antwoorden niet altijd uitblonken in duidelijkheid.

Achteraf hebben we besloten alleen de geformuleerde doelen in tabel te zetten, waarbij we de antwoorden in zes categorieën ondergebracht hebben.

Tabel 59 geeft hier een overzicht van:

- 33 respondenten (61%) geven aan dat het RBVM zich vooral moet richten op het ondersteunen en stimuleren van preventieve activiteiten in de korpsen en op de groepen. Om dit doel te verwezenlijken vinden de meeste respondenten dat het RBVM regelmatig contact moet hebben met politie-mensen.
Daarnaast merkt een vrij groot aantal respondenten op dat het RBVM een analyserende en signalerende rol moet spelen. De resultaten daarvan moeten dan in de korpsen en op de groepen worden gebruikt.
- 7 respondenten vinden dat het RBVM zich vooral met externe voorlichting aan publiek, bedrijven, etc. bezig moet houden en 3 respondenten vinden dat het RBVM zich zowel intern als extern moet manifesteren.
- In de categorie "overige" treffen we onder andere de volgende antwoorden aan:
 - + Het zou eigenlijk niet nodig moeten zijn dat er een RBVM bestaat, weer een aantal mensen aan de actieve dienst onttrokken.
 - + Het RBVM moet zich bezighouden met het vergroten van de pakkans (middels het verzorgen van betere opsporings methodieken).
 - + Voorts wordt twee keer het algemene antwoord " het maken van beleid" gegeven.

Tenslotte is gevraagd naar de activiteiten waar het RBVM te weinig tijd aan besteed. De resultaten zijn weergegeven in tabel 60.

- 19 respondenten (35%) geven aan dat het RBVM aan geen enkele activiteit te weinig aandacht besteedt.
Gevoegd bij 13 respondenten die 'weet niet' antwoorden en 2 respondenten die helemaal geen antwoord hebben gegeven zijn er dus 34 respondenten die niet aangeven dat het RBVM iets verontachtzaamt.
- Van de overgebleven 20 respondenten zijn er 7 van mening dat het RBVM te weinig aan interne stimulering doet.
Dicht hiertegenaan ligt het specifieke RP-antwoord van drie respondenten die vinden dat de medewerkers van het RBVM zich te weinig op de groepen vertonen.
- In de categorie "weinig" vinden we een bonte mengeling van antwoorden terug; onder andere: Milieuwetgeving, zorgen voor betere opsporingstechnieken, effectmeting en onderzoek op regionaal niveau.

5. DE AMBTENAAR VM.

geen sheep

In dit hoofdstuk komt het blok vragen over de ambtenaar VM aan de orde. Achtereenvolgens worden behandeld:

- Contacten met de ambtenaar VM (5.1.)
- De hulpmiddelen waarover de AVM beschikt (5.2.)
- De belangrijkste taken voor de AVM (5.3.).

Respondenten hebben dit blok vragen beantwoord.

5.1. Contacten met de Ambtenaar VM.

Allereerst is gevraagd of de respondenten contacten met de ambtenaar VM hebben. De resultaten zijn weergegeven in tabel 61:

- In totaal zijn er 32 respondenten (31%) die geen contact hebben met de ambtenaar VM. Uitvoerende functionarissen zijn daarbij zeer duidelijk oververtegenwoordigd.
- Vooral in de korpsen Den Bosch en Oss hebben uitvoerende functionarissen niet of nauwelijks contact met de ambtenaar VM. Sommigen wisten zelfs niet wie dat was.

Aangezien de resultaten van de vraag "waar bestaan die contacten (met de ambtenaar VM) uit" sterk overlappen met de antwoorden op de vraag "Waar houdt de Ambtenaar VM zich volgens U mee bezig", zijn alleen de resultaten op deze laatste vraag in tabel 62 weergegeven.

- Verreweg de meest genoemde activiteiten zijn externe voorlichting (51) en het geven van preventieve adviezen (42).
- Pas op de derde plaats op geruime afstand komt interne contacten (26) met geruime achterstand op de beide eerstgenoemde activiteiten.
Wat vooral opvalt is dat dit antwoord in de korpsen Uden, Veghel, Vught en Uden zo laag scoort.
Voorts blijkt dat de "interne contacten" vooral door staf- en kaderfunctionarissen worden genoemd.
- 19 respondenten weten niet wat de ambtenaar VM doet; uitvoerende functionarissen zijn hier in de meerderheid. Gelet op de uitkomsten uit de vorige tabel (61) wekt het geen verbazing dat met name functionarissen uit Oss en Den Bosch dit antwoord gaven.
- Als vijfde antwoord komt "coördinatie van projecten" (16) uit de bus. Dit wordt in Veghel opvallend vaak genoemd.
- Opvallend zijn ook de antwoorden: "Niet met VM of vooral met andere zaken (5 keer genoemd, waarvan 3 keer in Waalwijk)" en het registreren en verzamelen van gegevens (7 keer genoemd, waarvan 4 keer door RP-functionarissen).

5.2. De hulpmiddelen waarover de ambtenaar VM beschikt.

Tabel 63 geeft een overzicht van de hulpmiddelen, die de respondenten voor henzelf nuttig achten.

- 4 respondenten (allen uitvoerende functionarissen) hebben de vraag niet beantwoord: zij hebben geen flauw idee waarover de ambtenaar VM beschikt.
- 6 respondenten (waaronder 5 staf- en kaderfunctionarissen zijn van mening dat de ambtenaar VM niets "in huis heeft" dat voor hen van nut is. Twee van deze respondenten zijn uitsluitend met verkeerszaken belast.
- Wanneer we kijken naar de informatie en hulpmiddelen die het meest in trek zijn, scoort "folders" duidelijk het hoogst (81), op de tweede plaats gevolgd door "audio-visueel materiaal" (61).
Boeken en cijfers komen op een derde plaats (50 en 49).

Uit het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de ambtenaar VM vrijwel voor elk wat wils heeft. Belangrijker is echter de vraag welke informatie of/en hulpmiddel men mist.

In tabel 64 wordt aangegeven hoeveel respondenten informatie of/en hulpmiddelen missen.

- Allereerst valt op dat 13 respondenten de vraag niet hebben beantwoord en 16 respondenten "weet niet" hebben geantwoord omdat zij onvoldoende op de hoogte zijn van de informatie en hulpmiddelen waarover de ambtenaar VM beschikt. Hier valt vooral het hoge aandeel uit Waalwijk en de RP post- en groepscommandanten op.
- Ruim de helft (54) van de respondenten zegt niets te missen.
- 21 respondenten zegt wel wat te missen. De volgende zaken worden door hen genoemd:
 - + externe voorlichtingsmaterialen (8X genoemd, waaronder 4 keer door RP-functionarissen en 2 functionarissen uit Uden)
 - + Achtergrondinformatie over preventie (ook 8 X genoemd). Een aantal keren wordt dit nog nader toegespitst, men wil onder andere informatie over: milieudelicten, zedendelicten en criminaliteitscijfers.
 - + Interne voorlichting over VM (3).
 - + Incidenteel zijn nog genoemd: een instrumentarium om effectief VM te bedrijven, productinformatie, gegevens over de effecten van preventie en inzicht in de opvolging van preventie-adviezen.

5.3. De taak van de ambtenaar VM

Allereerst is gevraagd naar het belang dat men hecht aan verschillende activiteiten die een ambtenaar VM kan uitvoeren. Tabel 65 geeft daar een beeld van.

Per activiteit is een cijfer gegeven van 1 tot en met 6. Hoe lager het cijfer hoe belangrijker de activiteit wordt gevonden.

- Het stimuleren van preventieve activiteiten van politie-functionarissen komt als belangrijkste activiteit uit de bus. Overigens kwam in de groepsdiscussies nog duidelijk naar voren dat intern stimuleren de primaire taak voor een ambtenaar VM zou moeten zijn.
Alleen in de korpsen Waalwijk, Den Bosch en in wat mindere mate Boxtel wordt door uitvoerende functionarissen een wat lagere prioriteit aan deze activiteit gegeven
- Publieksvoorlichting komt op de tweede plaats.
Door staf- en kaderfunctionarissen in Oss en Uden en de groeps- en postcommandanten hechten duidelijk minder belang aan deze activiteit.
- Op een derde plaats staat "er voor zorgen dat politiemensen over voldoende informatie en hulpmiddelen beschikken om preventieve activiteiten uit te voeren".
Uitvoerende functionarissen in Waalwijk waarderen deze activiteit duidelijk hoger, een soort compensatie van de lage waardering voor het stimuleren van preventieve activiteiten van politie-functionarissen.
Opvallend is de zeer lage waardering van staf- en kaderfunctionarissen in Boxtel voor het verzorgen van informatie en hulpmiddelen.
- Opvallend is dat "er voor zorgen dat andere instellingen zich meer met preventie gaan bezighouden" pas op de vijfde plaats komt. terwijl de geringe animo van deze instellingen juist zo'n belangrijk knelpunt is bij het bevorderen van preventieve activiteiten (zie tabel 56).
Door staf- en kaderfunctionarissen in Boxtel worden de activiteiten richting andere instellingen wat hoger gewaardeerd, door staf- en kaderfunctionarissen in Uden juist erg laag.
- Het verzamelen van cijfers over de achtergronden van criminaliteit wordt zeer duidelijk als de minst belangrijke activiteit afgeschilderd. Alleen staf- en kaderfunctionarissen hebben daar een tegengestelde mening over

Tenslotte is gevraagd waar de ambtenaar VM te weinig tijd aan besteedt. De resultaten zijn weergegeven in tabel 66.

- In de eerste plaats valt op dat 25 functionarissen (24%) geen antwoord geven of geen mening hierover hebben.
Veelal omdat zij te weinig inzicht hebben in de activiteiten van de ambtenaar VM. In Veghel en Vught schijnt dit in wat mindere mate het geval te zijn dan in de andere korpsen en groepen.
- 34 functionarissen vinden dat de ambtenaar VM nergens te weinig tijd aan besteedt.
- 21 respondenten zijn van mening dat de ambtenaar VM te weinig aandacht aan de interne stimulering van preventie besteedt. Een fors aantal gelet op het grote belang dat daar aan wordt gehecht. Met name in Oss wordt vaak op een gebrek aan interne stimulering gewezen.
- 9 respondenten vinden dat de ambtenaar VM aan al zijn VM-taken te weinig tijd besteedt c.q. kan besteden. Dit geluid komt vooral uit Den Bosch en Waalwijk.

- 4 respondenten wijzen er op dat de ambtenaar VM te weinig tijd besteed aan contacten met andere instellingen die iets aan preventie kunnen doen.
- In de vrij grote categorie "overig" vinden we o.a. de volgende meningen terug:
 - + instrumentarium om effectief VM te bedrijven ontbreekt (2 keer genoemd),
 - + verkeersmisdrijven (2), genoemd door respondenten uitsluitend met verkeerszaken belast,
 - + voorlichting aan het publiek (2).

■ VERVOLG

6 MEER PREVENTIE?

In dit hoofdstuk worden de laatste nog onbesproken vragen uit de enquête behandeld. We maken daarbij een onderscheid in:

- Hoe kan preventie aantrekkelijker worden gemaakt? (6.1)
- Wil men meer informatie over preventie en zo ja op welke wijze? (6.2)

Ook deze vragen waren voor alle functionarissen bestemd.

6.1. Hoe kan preventie aantrekkelijker worden gemaakt?

Aan de respondenten zijn zes factoren voorgelegd, die het aantrekkelijker zouden kunnen maken om meer aan preventie te gaan doen. De resultaten zijn in tabel 67 weergegeven:

- Als belangrijkste komt uit de bus: "als duidelijk wordt gemaakt dat preventie werkt": door 65 respondenten (64%) genoemd. Opvallende afwijking zijn de staf- en kaderfunctionarissen uit Uden, die deze factor in meerderheid niet belangrijk vinden.
- Weinig minder belangrijk is: "als het publiek er positief op reageert": door 61 respondenten genoemd. Hier wijken de stafleden uit Den Bosch af van de meerderheid.
- Op de derde plaats komt: "als duidelijker is wat aan het voorkomen van misdrijven gedaan kan worden": door 49 respondenten genoemd. Stafleden uit Oss en uitvoerende functionarissen uit Den Bosch en Vught noemen dit echter niet of nauwelijks.
- "Als de pers er positief op reageert" wordt 44 keer genoemd. Vooral in Den Bosch en Waalwijk vindt men dit belangrijk.
- "Als preventieve activiteiten in de plaats komen van werk dat niet leuk of zinvol is" wordt door 39 respondenten genoemd. Hierbij zijn 22 uitvoerende functionarissen (dus 50% van alle uitvoerende functionarissen). Met name uitvoerende functionarissen in Oss, Uden en in wat mindere mate Den Bosch brengen dit punt naar voren.

In de groepsdiscussies werd vaak wat dieper ingegaan op het soort werkzaamheden dat zou moeten verdwijnen. Genoemd werden o.a.: arrestanten- begeleiding c.q. verzorging, reageren op valse alarmeringen, sommige administratieve bezigheden en last but not least het ingrijpen bij katjes in bomen en burenruzies.

- De factor "Als er bij de beoordeling meer rekening wordt gehouden met preventieve activiteiten" wordt door slechts 16 respondenten genoemd.

6.2 Wil men meer informatie over preventie en zo ja, hoe?

In feite is deze vraag een extra toets op de uitkomsten van eerdere hoofdstukken; met name op de volgende uitkomsten:

- Bij veel preventieve activiteiten wordt een gebrek aan informatie en hulpmiddelen als knelpunt opgegeven (zie hoofdstuk 3),
- Intern stimuleren wordt als belangrijkste activiteit voor de ambtenaar VM gezien en veel respondenten vinden dat de ambtenaar VM daar te weinig aan toe komt (hoofdstuk 5).

De uitkomsten zijn weergegeven in tabel 68:

- Slechts 12 respondenten hebben geen behoefte om beter over preventie geïnformeerd te worden. De belangrijkste reden is dat men zichzelf al goed genoeg geïnformeerd vindt (8 keer genoemd).
De andere reden is dat men niet veel of helemaal niet met VM bezig is (4).
- 90 respondenten willen wel beter over VM geïnformeerd worden. Een bevestiging van het feit dat men interne stimulering van VM (ook voor zichzelf!) belangrijk vindt.

In tabel 68 is eveneens aangegeven hoe men beter over VM geïnformeerd wil raken:

- De twee belangrijkste vormen van gewenste informatie-overdracht zijn:
 - + korte cursussen (58 keer genoemd),
 - + periodiek overleg met de ambtenaar VM (55).
- Schriftelijke informatie wordt door 25 respondenten, waarbij staf- en kader functionarissen duidelijk de overhand hebben, op prijs gesteld.
- In de categorie "overig" tenslotte kwamen onder meer de volgende wensen voor:
 - + Oriënterend gesprek met de ambtenaar VM (een behoedzame respondent),
 - + Discussie met collega's.

7 CONCLUSIES

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste bevindingen uit de voorgaande hoofdstukken in een breder perspectief geplaatst. Daarbij wordt vooral in gegaan op de discussie rond de algemene vraag "wat de politie met preventie aan moet".

Vervolgens gaan we kort in op de prioriteitsbepaling van concrete preventieve activiteiten. Overigens zullen we daarbij niet toekomen aan het doen van aanbevelingen voor de korpsen en de RP afzonderlijk. We gaan er van uit dat dit een taak voor de korpsen en groepen zelf is.

Wat moet de politie met VM aan?

In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat de gedachte "preventie is een taak voor iedere politiefunctionaris" in de regio algemeen goed is. In het verlengde daarvan ligt de constatering dat politiefunctionarissen veel belang hechten aan het door de ambtenaar VM intern stimuleren van preventieve activiteiten. Voorts blijkt dat de overgrote meerderheid van hen beter over preventie geïnformeerd wil worden; naast korte cursussen is periodiek overleg met de ambtenaar VM daar een geschikt middel voor.

Toch is het niet alleen rozegeur en maneschijn: vooral door staf- en kader functionarissen wordt gesignaleerd dat (uitvoerende) politiefunctionarissen preventieve activiteiten vaak niet zien zitten. De antwoorden van de uitvoerende functionarissen doen echter veronderstellen dat de afkeer van preventieve activiteiten een stuk minder algemeen is dan de staf- en kader functionarissen denken. Ook uit de groepsdiscussies kwam naar voren dat de knelpunten vaak niet gelegen zijn in een mindere waardering voor preventieve activiteiten, maar dat met name gebrek aan tijd, kennis en inzicht in de resultaten het uitvoeren van preventieve activiteiten er niet eenvoudig op maken.

De eerste belangrijke algemene conclusie luidt dan ook:

- 1 Intern stimuleren van preventie -met als belangrijkste component spreiding van kennis over preventie- is hard noodzakelijk en zal zeker niet op een muur van cynische doemensen stuiten. Die interne stimulering zal zich op alle politiefunctionarissen moeten richten; we zagen immers dat zowel uitvoerende functionarissen als staf- en kader functionarissen behoefte hebben aan meer informatie over VM.

In een aantal korpsen, met name Waalwijk, Den Bosch en Oss zal dit ongetwijfeld moeten betekenen dat de ambtenaren VM meer tijd krijgen om aan VM te besteden. In de andere korpsen zal het moeten betekenen dat de ambtenaren VM of meer tijd krijgen voor VM of zich minder met externe voorlichting en advisering gaan bezighouden (ten gunste van de interne stimulering vanzelfsprekend).

Voor de RP zal een vergelijkbare keuze gemaakt moeten worden: de districtsamtenaar VM zal pas meer aan interne stimulering (op de groepen) kunnen doen als er op meer groepen dan nu het geval is contact-ambtenaren functioneren.

Aangezien "het aan de basis stimuleren van preventieve activiteiten volgens veel politiefunctionarissen de belangrijkste activiteit van het RBVM moet zijn, is hier natuurlijk mede een belangrijke (ondersteunende) rol voor het RBVM weggelegd.

De inhoud van de informatie die in het kader van interne stimulering door ambtenaren VM in samenwerking met het RBVM uitgedragen moet worden, is mede afhankelijk van de volgende twee factoren:

- De plaatselijk te bepalen prioriteiten ten aanzien van preventieve activiteiten. Vanzelfsprekend zal men in korps X waar men helingbestrijding erg belangrijk vindt met andere informatie moeten aan komen dragen dan in korps Y waar men vooral met preventie-adviezen aan de slag wil.
- De positie die functionarissen bekleden: informatie aan staf- en kader functionarissen zal vooral gericht moeten zijn op het intern en extern (b.v. contacten met gemeenten) bevorderen van preventieve activiteiten; terwijl informatie voor uitvoerende functionarissen vanzelfsprekend op het uitvoeren van preventieve activiteiten betrekking moet hebben.

Hoewel het intern stimuleren van preventie de hoogste prioriteit lijkt te moeten krijgen, mag dat niet inhouden dat bepaalde andere problemen verontachtzaamd worden. Zo is het belangrijkste knelpunt bij het bevorderen van preventieve activiteiten door staf- en kader functionarissen de geringe animo bij andere instellingen (b.v. gemeenten) om iets aan preventie te doen. Wanneer men dit knelpunt onverminderd zou laten voortbestaan, is de volgende ontwikkeling niet denkbeeldig: intern wordt preventie flink gestimuleerd en vele politiefunctionarissen nemen meer preventieve activiteiten mee in hun dagelijkse taakuitoefening. Andere instellingen vertonen nog steeds echter weinig animo om ook hun steentje bij te dragen, hetgeen ten koste gaat van de effectiviteit van de preventieve activiteiten die de politiemensen ondernemen ("aan die slecht verlichte parkeerplaats wordt nog steeds niets gedaan"). Dit betekent dan weer een steek in de rug van de interne stimulering van VM: immers de belangrijkste voorwaarde voor het aantrekkelijker maken van preventie is dat de effecten van preventieve activiteiten duidelijk moeten zijn.

Hiermee zijn we aangeland bij twee andere algemene conclusies:

- 2 Interne stimulering van VM heeft alleen zin als er ook getracht wordt duidelijk te maken wat de effecten van preventieve inspanningen zijn.
- 3 Het is noodzakelijk dat de animo bij andere instellingen om iets aan preventie te doen, vergroot wordt.
- Het duidelijk trachten te maken van de effecten van VM is natuurlijk een probleem dat door RBVM en de ambtenaren VM aangepakt zal moeten worden.
- Lastiger ligt het met de vraag wie iets aan de geringe animo voor preventie van andere instellingen moet doen. Uit de enquête is immers naar voren gekomen dat voor een ambtenaar VM deze activiteit pas op de vijfde plaats dient te komen.
- Wellicht dat hier dan vooral een taak voor leidinggevend in de korpsen en op de groepen ligt weggelegd. Het RBVM zou daarbij ondersteuning kunnen verlenen.
- Voor de komende jaren zullen de ontwikkelingen rond het plan "Samenleving en Criminaliteit" er voor zorgen dat er bij andere instellingen (met name gemeentes) een open oor gaat ontstaan voor het onderwerp misdaadvoorkoming. De politie mag deze kans niet aan zich voorbij laten gaan.

Prioriteitsbepaling ten aanzien van concrete preventieve activiteiten

- Het voorgaande algemene deel van de conclusies zal natuurlijk per korps/groep nader geconcretiseerd moeten worden. Belangrijkste vraag daarbij is: wat kan er concreet aan preventieve activiteiten worden uitgevoerd c.q. hoe kunnen de activiteiten die altijd al zijn gedaan (nog) beter worden aangepakt.
- Zoals gezegd laten wij die prioriteitsbepaling aan de korpsen en groepen zelf over. Als basis voor die prioriteitsbepaling geven wij drie overwegingen mee:
- Uit de enquête komt naar voren dat voorlichting (b.v. het geven van preventie-adviezen) als een zeer belangrijke preventieve activiteit wordt gezien. Dit geldt met name voor activiteiten die binnen de surveillancedienst ontplooid kunnen worden. Men moet zich echter terdege beseffen dat deze zienswijze waarschijnlijk voor een belangrijk deel is ontstaan doordat ambtenaren VM zich tot nu toe grotendeels op adviserende en (extern) voorlichtende activiteiten hebben toegelegd.
 - In plaats van automatisch doorgaan met meer van hetzelfde (voorlichting en advisering), zal men zich lokaal eerst de vraag moeten stellen welke delicten op grond van lokale criminaliteitsontwikkelingen en politieke tijdsinvestering het meest voor een preventieve aanpak in aanmerking komen. Pas dan kan -mede op basis van de knelpunteninventarisatie uit hoofdstuk 3- bepaald worden hoe preventieve activiteiten verder geïmplementeerd moeten worden. Vervolgens kan daar dan ook de interne stimuleringsrol van de ambtenaar VM (en de ondersteuning van het RBVM) op worden afgestemd.

- Tenslotte moet worden signaleerd dat er terreinen zijn waarop VM momenteel weinig tot niets heeft te bieden. Het gaat hierbij met name om preventie op verkeersgebied en het oplossen van bepaalde sociale problemen. Dat hoeft niet te betekenen dat deze terreinen buiten de prioriteitsbepaling dienen te blijven. Als zij wel worden meegenomen zal echter met name het RBVM er voor moeten zorgen dat de noodzakelijke ondersteuning op deze terreinen in de toekomst wel kan worden gegeven.